



Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Ubezpieczeń Społecznych
Zastępca Dyrektora
Sebastian Kamiński

DUS-II.055.31.2026.MBu
Warszawa, dnia 31 lipca 2026 r.

Pan

Szanowny Panie,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z petycją w sprawie zmiany art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1749, z późn. zm.), uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

Poruszona kwestia dotyczy zawieszenia prawa do emerytury oraz pytania, czy zawieszenie prawa do emerytury (wstrzymanie wypłaty emerytury) ma miejsce tylko w przypadku kontynuowania przez ubezpieczonego zatrudnienia na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, czy także w innym państwie, w tym członkowskim Unii Europejskiej, a także państwie, z którym łączy Polskę umowa o zabezpieczeniu społecznym.

Zgodnie z art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2004.166.1, Dz.U.U.E-sp.05-5-72), regulującym równe traktowanie świadczeń, dochodów, okoliczności lub zdarzeń: a) w przypadkach, w których na podstawie ustawodawstwa właściwego Państwa Członkowskiego, otrzymywanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego i inny dochód ma pewne skutki prawne, odpowiednie przepisy tego ustawodawstwa mają zastosowanie także do otrzymywanych świadczeń równoważnych nabytych na podstawie prawodawstwa innego Państwa Członkowskiego lub dochodów osiągniętych w innym Państwie Członkowskim; b) w przypadkach, w których na podstawie ustawodawstwa właściwego Państwa Członkowskiego, zaistnieniu pewnych okoliczności lub zdarzeń przypisywane są określone skutki prawne, to Państwo Członkowskie uwzględni podobne okoliczności lub zdarzenia zaistniałe w każdym Państwie Członkowskie tak jak gdyby miały one miejsce na jego własnym terytorium.

Z art. 5 rozporządzenia Nr 883/2004, wynika, że okoliczności oraz zdarzenia zagraniczne należy traktować w określonej sytuacji tak jak okoliczności oraz zdarzenia krajowe. Jeżeli więc ustawodawstwo określonego państwa członkowskiego stanowi, że dane zdarzenie (okoliczność) wywołuje określony skutek prawny i taki skutek zostaje mu „przypisany”, to taki skutek należy również przyjąć w innym państwie członkowskim. Taka sama zasada dotyczy kwestii pobierania świadczeń oraz uzyskiwania dochodu. Uwzględnienie okoliczności bądź zdarzenia wchodzi w grę jedynie wtedy, gdy rozstrzygnęła o tym instytucja właściwa (w Polsce – organ rentowy, przede wszystkim Zakład Ubezpieczeń Społecznych).

Zgodnie z brzmieniem przepisu zrównanie okoliczności, zdarzeń, świadczeń czy dochodów ma być podejmowane przez właściwe państwo członkowskie, a zatem przez instytucję właściwą. Jest to zazwyczaj to państwo, w którym osoba podlega ubezpieczeniu, ubiega się o świadczenie bądź je pobiera, a okoliczności (zdarzenia) mające miejsce w innym państwie lub pobierane tam wcześniej świadczenia (uzyskiwany dochód) mają znaczenie dla podjęcia właściwej decyzji w przedmiocie podlegania czy nabycia świadczenia.

Powyższe pozwala na przyjęcie, że prawo do emerytury przysługujące ubezpieczonemu z tytułu podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu w Polsce ulega zawieszeniu (bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta) z powodu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, nawet jeżeli stosunek pracy dotyczy pracodawcy zagranicznego, podlegającego ustawodawstwu innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Oznacza to, że w celu uniknięcia zawieszenia prawa do emerytury (art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) emeryt powinien rozwiązać wszystkie stosunki pracy, w których pozostawał bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury, niezależnie od tego, czy do podstawy jej wymiaru przyjęto zarobki od wszystkich, czy też tylko od jednego z pracodawców. W jednakowy sposób dotyczy to pracodawców polskich, jak i pracodawców zagranicznych (np. z Unii Europejskiej czy państwa, z którym Polska zawarła umowę o zabezpieczeniu społecznym). Artykuł 103a ustawy emerytalnej nie czyni bowiem w tym przedmiocie żadnego rozróżnienia.

Departament dodatkowo wyjaśnia, że podstawą ustalenia emerytury w nowym systemie emerytalnym jest suma środków zewidencjonowanych na koncie i subkoncie w ZUS. Wysokość emerytury zależy od zwaloryzowanych kwot na obu kontach oraz od średniego dalszego trwania życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego.

Wysokość emerytury dla osób ubezpieczonych, które urodziły się po 31 grudnia 1948 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej, ustala według nowych zasad. Oblicza ją, dzieląc tzw. podstawę obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku, w którym dana osoba przechodzi na emeryturę.

Podstawę obliczenia emerytury, zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, stanowi suma:

- zwaloryzowanej kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne zapisane na koncie osoby ubezpieczonej w ZUS - po 31 grudnia 1998 r. do końca miesiąca przed tym, w którym przysługuje wypłata emerytury,
- kwota środków zaewidencjonowanych na subkoncie z uwzględnieniem ich waloryzacji, oraz
- kwoty kapitału początkowego po waloryzacjach.

Tablice średniego dalszego trwania życia ogłasza, zgodnie z art. 26 ust. 4 ustawy emerytalnej, co roku w formie komunikatu (do 31 marca) Prezes Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim. Tablice te są podstawą do obliczenia emerytur na wnioski zgłoszone przez ubezpieczonych od 1 kwietnia danego roku do 31 marca następnego roku i są wspólne dla kobiet i mężczyzn.

W sytuacji, gdy jest to korzystniejsze dla ubezpieczonego, dla ustalenia wysokości emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych stosuje tablice trwania życia obowiązujących w dniu, w którym ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn, zgodnie z art. 26 ust. 6 ustawy emerytalnej.

Należy podkreślić, że jak wyżej wskazano, wysokość emerytury według nowych zasad zależna jest m.in. od kwoty zwaloryzowanych składek na ubezpieczenie emerytalne,

opłaconych po 31 grudnia 1998 r. Dłuższa aktywność zawodowa, a tym samym dalsze opłacanie składek emerytalnych powoduje zatem, że wzrasta kwota składek zapisanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Dodatkowo kwota kapitału początkowego i składek zapisanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego wzrasta wskutek kolejnych waloryzacji. Ubezpieczonemu, który zdecyduje się przejść na emeryturę w późniejszym wieku, do obliczenia podstawy wymiaru emerytury, ZUS przyjmie zatem wyższy kapitał początkowy oraz wyższą kwotę składek, a ulegnie obniżeniu średnie dalsze trwanie życia - w stosunku do osiągniętego przez ubezpieczonego powszechnego wieku emerytalnego, tj. 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn - przez które ZUS dzieli podstawę obliczenia emerytury.

Jednocześnie należy wskazać, że postępowanie w sprawie świadczeń emerytalno-rentowych wszczyna się na podstawie wniosku osoby zainteresowanej. O momencie zgłoszenia wniosku decyduje więc ubezpieczony. Ustalenie prawa do emerytury i jej wysokości następuje na mocy decyzji wydanej w tym zakresie przez Oddział ZUS.

Mając powyższe na względzie Departament Ubezpieczeń Społecznych uprzejmie informuje, że przyjęte rozwiązania wynikają z reformy ubezpieczeń społecznych, są z nią zgodne i właściwie regulują poruszoną w wystąpieniu tematykę. W związku z tym w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie są prowadzone prace w zakresie postulowanym w petycji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku

Sebastian Kamiński
Zastępca Dyrektora
Departamentu Ubezpieczeń Społecznych
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/

Do wiadomości:
Biuro Ministra, dot. petycji nr 129-2026